

Química en la Indústria

Codi: 42426

Crèdits: 15

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
4313385 Química Industrial i Introducció a la Recerca Química	OT	0	1

Professor/a de contacte

Nom: Jose Peral Perez

Correu electrònic: jose.peral@uab.cat

Idiomes dels grups

Podeu accedir-hi des d'aquest [enllaç](#). Per consultar l'idioma us caldrà introduir el CODI de l'assignatura. Tingueu en compte que la informació és provisional fins a 30 de novembre de 2023.

Equip docent

Joan Carles Bayón Rueda

Jordi Marquet Cortés

Roser Pleixats Rovira

Manuel Valiente Malmagro

Manuel del Valle Zafra

Juan Pablo Bayon Rueda

Pau Ferrer Alegre

Juan Antonio Baeza Labat

Gonzalo Guirado Lopez

Albert Guisasola Canudas

Sergio Ponsa Salas

Prerequisits

No hi ha prerequisits

Objectius

En aquesta assignatura es tracten aspectes ben diferenciats de l química industrial: per una part temàtiques comunes en una indústria basada en tecnologia química o Biotecnología i, d'altra banda, monografies especialitzades de especial importància. El pes específic d'ambdues parts és, aproximadament, del 50%.

- Gestió de projectes. Valorització dels costos de producció. Activitat emprenedora. Tractament de residus i aigües residuals. Química verda. Energies sostenibles. Biotecnologia.

- Temes monogràfics sobre productes químics d'interès industrial: commodities, polímers, fàrmacs, tensioactius, colorants, aromes i fragàncies, pesticides, additius, ceràmiques, productes per l'alimentació.

Competències

- Aplicar correctament les noves tecnologies de captació i organització d'informació per solucionar problemes en l'activitat professional.
- Avaluar correctament els riscos i l'impacte ambiental i socioeconòmic associat a les substàncies químiques especials.
- Definir conceptes, principis, teories i fets especialitzats de les diferents àrees de la Química.
- Dissenyar processos que impliquin el tractament o eliminació de productes químics perillosos.
- Innovar en espais i àmbits del camp de treball, demostrant iniciativa i esperit emprenedor.
- Promoure la innovació i l'emprenedoria en la indústria i en la investigació química.
- Proposar alternatives per a la resolució de problemes químics complexos de les diferents especialitats químiques.
- Que els estudiants sàpiguen comunicar les seves conclusions, així com els coneixements i les raons últimes que les fonamenten, a públics especialitzats i no especialitzats d'una manera clara i sense ambigüitats.
- Que els estudiants tinguin les habilitats d'aprenentatge que els permetin continuar estudiant, en gran manera, amb treball autònom a autodirigit.
- Tenir coneixements que aportin la base o l'oportunitat de ser originals en el desenvolupament o l'aplicació d'idees, sovint en un context de recerca.
- Utilitzar terminologia científica en llengua anglesa per argumentar els resultats experimentals en el context de la professió química.
- Valorar la dimensió humana, econòmica, legal i ètica a l'exercici professional, així com les implicacions mediambientals del seu treball.
- Valorar la responsabilitat en la gestió de la informació i del coneixement en l'àmbit de la Química Industrial i la Investigació Química.

Resultats d'aprenentatge

1. Aplicar correctament les noves tecnologies de captació i organització d'informació per solucionar problemes en l'activitat professional.
2. Avaluar riscos relacionats amb productes industrials.
3. Descriure els diferents tipus d'energies sostenibles i les seves aplicacions
4. Descriure els diferents tipus d'energies sostenibles i les seves aplicacions.
5. Explicar procediments sobre el tractament de residus
6. Gestionar projectes, valorar costos de producció i demostrar activitat emprenedora
7. Identificar aplicacions tecnològiques basades en sistemes biològics i organismes vius per a la creació o modificació de productes o processos
8. Innovar en espais i àmbits del camp de treball, demostrant iniciativa i esperit emprenedor.
9. Que els estudiants sàpiguen comunicar les seves conclusions, així com els coneixements i les raons últimes que les fonamenten, a públics especialitzats i no especialitzats d'una manera clara i sense ambigüitats.
10. Que els estudiants tinguin les habilitats d'aprenentatge que els permetin continuar estudiant, en gran manera, amb treball autònom a autodirigit.
11. Tenir coneixements que aportin la base o l'oportunitat de ser originals en el desenvolupament o l'aplicació d'idees, sovint en un context de recerca.
12. Utilitzar terminologia científica en llengua anglesa per argumentar els resultats experimentals en el context de la professió química.
13. Valorar la dimensió humana, econòmica, legal i ètica a l'exercici professional, així com les implicacions mediambientals del seu treball.

14. Valorar la responsabilitat en la gestió de la informació i del coneixement en l'àmbit de la Química Industrial i la Investigació Química.

Continguts

Química a la Indústria

Creació i expansió d'una companyia química

Emprenedoria

Prof.: Jordi Marquet. Evaluació: Treball

1. Introducció. De la recerca a la innovació
2. El cicle emprenedor: innovació i creativitat, risc, iniciativa, confiança i control.
3. Diagnosi: Cultura, ensinistrament i finançament.
4. The *tool box*: finestra d'oportunitats, anàlisi de factibilitat, i pla de negoci.
5. Finançament: des de "FFF" a "àngels de negoci" i "capital de risc".
6. Gestionant i fent créixer el risc.

Exercici pràctic: Cada estudiant haurà de proposar una idea de negoci i avaluar la seva factibilitat utilitzant les eines proporcionades en el curs.

Gestió de Projectes

Prof.: David del Moral. Avaluació: Treball en grup.

Visió general de la Gestió de Projectes:

1. Iniciació d'un projecte.
2. Fixant els objectius.
3. Planificació.
4. El factor humà.
5. Execució de projecte i avaluació.

Habilitats i eines tècniques en la gestió de projectes:

1. Especificació dels objectius del projecte.
2. Tècniques de la gestió per objectius.
3. Paper i responsabilitats del Gestor de Projecte.
4. Preparació i desenvolupament del Pla de Projecte.
5. Avaluació e implementació.

Temes monogràfics de la Indústria Química

Productes químics a l'engròs:

Prof.: Joan Carles Bayón (Dept. Química, UAB), Jesús Santamaría (Lubrizol Corporation) i Roser Pleixat (Dept. Química, UAB). Avaluació: Treball i presentació oral.

1. Breu història de la indústria química (JCB)
 2. La indústria química actual: fets i dades (JCB)
 3. Productes químics a l'engròs, química fina i especialitats (JCB)
 4. El problema dels residus (JCB)
 5. Matèries primeres per a la indústria química:
- Hidrosfera, atmosfera i biosfera (JCB)
 1. Litosfera: minerals, petroli i gas (JCB). La revolució de l'esquist (JS)
 2. Selecció de productes químics inorgànics a l'engròs (JCB):
 - Àcid sulfúric
 - Àcid fosfòric i fosfats
 - Amoníac i els seus derivats
 1. Compostos orgànics (RP)
 - Productes bàsics per a la síntesi orgànica industrial. Productes C1
 - Gas de síntesi. Hidroformilació
 - Metanol, formaldehid, àcid acètic
 - Cianur d'hidrogen
 - Olefines i acetilè
 - Etilè, òxid d'etilè, etilen glicol
 - Propilè, acetona
 - 1,3-Butadiè, isobutè, metil *ter*-butil èter
 - Alcohols de cadena curta i de cadena llarga
 - Aromàtics
 - Benzè, fenol, anilina, estirè
 - Xilens, anhidre ftàlic, àcid tereftàlic
 - Components per a les poliamides
 - Àcid adípic, Hexametilendiamina, i e-caprolactama

Polimers

Prof.: Joan Carles Bayón (Chemistry Dept, UAB), Jesús Santamaria (Lubrizol Corporation), Romina Marín (Lubrizol Corporation) i Josep Gimeno (Honeywell). Avaluació: Treball i examen.

1. Conceptes bàsics (JCB)
2. Classificació dels polímers (JCB)

3. Reaccions de polimerització (JCB)
4. Estructura i propietats dels polímers (JCB)
5. Biomonomers per a la indústria dels polímers (JS)
6. Tècniques de caracterització de polímers (RM)
7. Estudi dels polímers més importants (JCB)
8. Visió en detall dels polímers més importants (JCB)

a) Poliolefines (JCB)

b) Polièsters (JCB)

c) Poliamides (JCB)

d) Poliuretans: conceptes bàsics (JG)

- Espumes de poliuretà (JG)

- Poliuretans termoplàstics (RM)

9. Discussió oberta (JCB)

Fàrmacs

Prof.: Francesc Cabré, Joan Guasch, Marius Valls, Montserrat Closa. Avaluació: Examen.

1. Introducció històrica:

- Principis actius en la medicina popular.

- Desenvolupament de fàrmacs a l'inici del segle XX: de l'aspirina als antibiòtics.

- Alguns èxits importants en els darrers 50 anys: fàrmacs antitumorals i antivírics.

2. Descobriments dels fàrmacs a partir de productes naturals. Analgèsics: de la morfina al tapentadol.

3. Visió de conjunt de la indústria farmacèutica.

4. Recerca i innovació: avenços i superèxits.

5. Descobriments i desenvolupament dels fàrmacs.

6. Desenvolupament analític dels ingredients farmacèuticament actius (APIs).

7. Bones pràctiques de producció (GMPs) i regulacions.

Tensioactius

Prof.: Miquel Osset. Avaluació: Examen.

1. Química aplicada dels tensioactius:

- Sectors industrial.

- Aplicacions.

- Proveïdors i formulacions.

2. Tensioactius com a ingredients clau en un ampli ventall d'usos i solucions intermèdies per a proveir productes rellevants per al consumidor.

Colorants

Prof.: Fernando Carrillo. Avaluació: Examen.

1. Introducció.
2. Classificació dels colorants i estructura química.
3. Coloració dels materials tèxtils.
4. Control de qualitat dels tèxtils colorejats.
5. Aspectes ambientals de la coloració tèxtil.

Química dels aliments

Prof.: Jordi Saldo. Avaluació: Treball.

1. Components principals dels aliments i propietats químiques:
 - Aminoàcids, pèptids i proteïnes
 - Hidrats de carboni.
 - Olis i greixos.
2. Tecnologia dels aliments, modificacions durant l'emmagatzematge i processos industrial:
 - Activitat de l'aigua (isotermes de sorció, fixació d'aigua, efectes en l'estabilitat dels aliments).
 - Mètodes de processament basats en canvis en l'activitat de l'aigua, olis i greixos, proteïnes i hidrats de carboni.

Aliments funcionals

Prof.: Manuel Valiente. Avaluació: Examen.

1. Visió general dels aliments funcionals.
2. Regles de regulació.
3. Aspectes químics dels aliments funcionals.
4. Casos d'estudi.

Processos biotecnològics

Prof.: Pau Ferrer. Avaluació: Treball i presentació oral d'un cas pràctic.

1. Introducció. Perspectiva històrica. Bioproductes i bioprocessos: àmples d'aplicació.
2. Biotecnologia industrial a la pràctica. Casos d'estudi de bioproductes i bioprocessos:
 - a. Biocombustibles: etanol i d'altres.
 - b. Àcids orgànics i aminoàcids.
 - c. Antibiótics: penicil·lina.
 - d. Biofàrmacs.

Síntesi asimètrica i catàlisi en processos industrials

Prof.: Pau Bayón. Avaluació: Examen.

Aplicacions industrials de la nanotecnologia

Prof.: Claudio Roscini. Avaluació: Treball.

Temes complementaris en Química Industrial

Diagnosi química

Prof.: Manel del Valle. Avaluació: Examen.

1. Conceptes d'automatització e anàlisi química.
2. Adquisició analògica i digital de dades.
3. Kits de diagnosi.
4. Us de reactius biològics.
5. Tecnologies òmiques.
6. Cas pràctics en els sectors clínics, d'alimentació, i de begudes.

Control de processos químics i bioquímics

Prof.: Juan Antonio Baeza. Avaluació: Examen

- Instrumentació per al control de processos químics i bioquímics.
- Esquemes bàsics de control. Feedback. Ajust de controladors PID. Feedforward.
- Altres esquemes de control. Cascada, relació, anul·lació, subhastes, rang de divisió...

Tractament d'aigües residuals

Prof.: Albert Guisasola. Avaluació: Examen.

1. Tractament d'aigües residuals.
 - Caracterització de les aigües residuals: distribució de les aigües residuals, paràmetres analítics de les aigües residuals convencionals.
 - Processos biològics, físics i químics que tenen lloc durant el tractament d'aigües residuals urbanes en WWTP.
 - Possibilitats per al tractament d'aigües residuals industrials.
 - Tècniques de potabilització per a aigua potable.

Tractament de residus sòlids i gasosos

Prof.: Sergio Ponsá. Avaluació: Examen.

Química Verda

Prof.: Gonzalo Guirado i José Peral. Avaluació: Examen.

1. El problema de les aigües residuals industrials no biodegradables: Processos avançats d'oxidació pel tractament d'aigua i aire:

- Fotocatàlisi heterogènia.
- Fenton i foto-Fenton.
- Reactors químics per a AOPs.

2. Solvents verds.

3. Electroquímica per a processos verds.

Metodologia

Classes magistrals

Classes de resolució de problemes

Activitats cooperatives

Seminaris

Elaboració i presentació oral de treballs tutoritzats

Tutories

Enquesta de satisfacció dels estudiants

Nota: es reservaran 15 minuts d'una classe, dins del calendari establert pel centre/titulació, per a la complementació per part de l'alumnat de les enquestes d'avaluació de l'actuació del professorat i d'avaluació de l'assignatura/mòdul.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Classes Teòriques	170	6,8	1, 2, 3, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14
Exercicis de classe	100	4	1, 2, 3, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14
Seminaris	30	1,2	1, 2, 3, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14
Tipus: Supervisades			
Desenvolupament de Projecte	20	0,8	3, 6, 12

Avaluació

L'avaluació es realitzarà amb la següent distribució aproximada:

1. Exàmens escrits (60%)

2. Treballs per realitzar en hores no presencials (25%)

3. Presentacions en classe (15%)

Reglament de les notes finals del màster:

- Cada professor decideix el nombre i tipologia de les activitats d'avaluació: presentacions orals, exàmens escrits, lliurament d'articles discutits, petites proves ...

- La nota final del mòdul serà la suma de la nota de cada professor multiplicada pel percentatge de les seves classes en l'ensenyament total del mòdul.

- Per aprovar el mòdul és obligatori obtenir una nota igual a 5, o superior, en el 75% de totes les activitats per poder fer mitjana amb la resta de notes del mòdul.

- Hi haurà un període de temps al gener per a repetir els exàmens escrits amb notes per sota de 5. En el cas d'exàmens amb notes per sota de 3,5, serà obligatori presentar-se a l'examen. En el cas d'exàmens amb notes entre 3,5 i 5 serà opcional.

- Les notes d'altres activitats d'avaluació (i. e. presentacions orals) faran mitjana amb la resta de notes del mòdul independentment del seu valor. No hi haurà possibilitat de recuperar les notes d'aquestes activitats.

MOLT IMPORTANT: El plagi total i parcial de qualsevol dels exercicis es considerarà automàticament un SUSPENS (0) de l'exercici plagiat, del qual a més es perd el dret a recuperació. Si es repeteix la situació, es suspèn l'assignatura sencera. PLAGIAR és copiar de fonts no identificades d'un text, sigui una sola frase o més, que es fa passar per producció pròpia (AIXÒ INCLOU COPIAR FRASES O FRAGMENTS D'INTERNET I AFEGIR-LOS SENSE MODIFICACIONS AL TEXT QUE ES PRESENTA COM A PROPI), i és una ofensa greu. Cal aprendre a respectar la propietat intel·lectual aliena i a identificar sempre les fonts que es puguin fer servir, i és imprescindible responsabilitzar-se de l'originalitat i autenticitat del text propi.

En cas que l'estudiant realitzi qualsevol irregularitat que pugui conduir a una variació significativa de la qualificació d'un acte d'avaluació, es qualificarà amb 0 aquest acte d'avaluació, amb independència del procés disciplinari que s'hi pugui instruir. En cas que es produeixin diverses irregularitats en els actes d'avaluació d'una mateixa assignatura, la qualificació final d'aquesta assignatura serà 0.

Activitats d'avaluació continuada

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Exàmens Escrits	60%	30	1,2	1, 2, 3, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14
Presentacions Orals	15%	15	0,6	1, 2, 3, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14
Treballs	25%	10	0,4	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14

Bibliografia

Cada professor assignarà la bibliografia corresponent

Programari

No és necessari un programari específic